

Utlåtande 2017:118 RII (Dnr 171-1711/2015)

Stockholms stads filmstrategi

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Stockholms stads filmstrategi godkänns enligt bilaga 2 till utlåtandet.
2. Trafiknämnden ska träffa överenskommelse med Polisen om att förenkla och förkorta tillståndsprocessen för filminspelningar och andra evenemang i Stockholms stad.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Ärendet

Kommunstyrelsen gav den 21 oktober 2015 (Dnr 171-1020/2015) stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram ett styrdokument för hur staden kan underlätta för filmproducenter att spela in film i Stockholm. Uppdraget har resulterat i en filmstrategi.

Stadens filmstrategi syftar till att göra nämnder och bolagsstyrelser uppmärksamma på filmens positiva betydelse för besöksnäringen och näringslivet samt för att skapa nya jobb. Film är även en prioriterad konststart inom Stockholms stads kulturpolitik.

När det gäller film, liksom övriga konstarter, samverkar aktörer och finansiering på nationell, regional och lokal nivå. I strategin beskrivs därför kort innehåll i den nya nationella filmpolitiken samt Stockholms läns landstings insatser inom filmområdet.

Stockholm ska vara en filmvänlig stad och aktivt medverka till att skapa goda förutsättningar för filmspelningar. Filmstrategin ger en samlad bild av stadens olika insatser för att stödja och underlätta för filmbranschen. Strategin

lyfter ett antal fokusområden som anger stadens förhållningssätt till filmbranschen.

- Staden är positiv till att främja Stockholmsbilden genom film
- Tillståndsprocessen är enkel och tydlig
- Staden stödjer utveckling av filmbranschen
- Staden verkar för att det öppnas nya visningsfönster
- Staden samverkar med filmbranschen
- Staden verkar för Grön film-certifiering

Filmregion Stockholm-Mälardalen har en viktig roll i genomförandet av strategin, bland annat när det gäller samverkan mellan staden och företrädare för filmbranschen samt för att inhämta, sammanställa och analysera statistik över filmproduktionen i staden.

Kommunstyrelsen ska vartannat år lämna en rapport till kommunfullmäktige som beskriver hur filmstrategin efterlevs och hur staden utvecklas som en filmvänlig region.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret efter samråd med kulturförvaltningen, trafikkontoret, Stockholm Business Region samt Filmregion Stockholm-Mälardalen.

Förslaget har sedan remitterats till fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Stockholms Stadshus AB, Filmregion Stockholm-Mälardalen, Kungliga Hovstaterna, Polisregion Stockholm, Statens fastighetsverk, Stockholms internationella filmfestival, Statens fastighetsverk, Stockholms läns landsting kulturnämnd, Stockholms läns landstings trafiknämnd, och Tempo Dokumentärfestival. Statens fastighetsverk och Stockholms läns landstings trafiknämnd har ej inkommit med svar.

Fastighetsnämnden tycker att den del av den föreslagna filmstrategin som gäller upplåtelse av lokaler och avgiftsnivåer för dessa korttidsuthyrningar är tillämpliga.

Idrottsnämnden anser att strategins syfte är bra och av stor vikt. Vidare uppmärksammas att också idrottsanläggningarna bör inkluderas bland de föreslagna nyutvecklade visningsfönstren.

Kulturnämnden anser i sitt yttrande att den föreslagna filmstrategin är ett viktigt steg till att göra Stockholm till ett förstahandsval för lokalisering av filmproduktion. Nämnden betonar därutöver vikten av att strategin får en stark

förankring bland berörda förvaltningar och bolag så att den får de avsedda effekterna när det gäller till exempel förenklad tillståndsgivning. I yttrandet föreslås också att strategin på ett tydligare sätt ska uppmärksamma filmproduktion för barn och ungdom, en målgrupp som generellt har stark prioritet i stadens policydokument.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiv till att staden ska arbeta för att en nationell certifiering för Grön film tas fram.

Trafiknämnden instämmer i stort i strategins intentioner och mål men påpekar också att det är viktigt att strategin klargör hur staden aktivt och långsiktigt ska arbeta för att få hit filminspelningar. Nämnden menar att filminspelningar kan ha stor inverkan på framkomlighet för samtliga trafikantgrupper och att det måste tydliggöras i strategin.

Stockholm Stadshus AB ser positivt på filmstrategin och den bedöms kunna stödja och driva utvecklingen framåt vad gäller filminspelningar i Stockholms stad. I syfte att skapa en långsiktig tolerans för de verksamheter och medborgare som kan påverkas i vardagen kan strategin förtydligas med att beskriva i vilken omfattning filminspelningar eller visningar får inverka på funktion, tillgänglighet eller framkomlighet.

Filmregion Stockholm-Mälardalen välkomnar den nya filmstrategin för Stockholms stad.

Kungliga Hovstaterna delar strategins syn på filmen som en viktig kanal att sprida bilden av Stockholm internationellt. Kungliga Djurgårdens förvaltning påpekar att de sedan länge har en mycket positiv inställning till film- och teveinspelningar på Djurgården. Vad gäller inspelning i Kungliga Hovstaternas byggnader, på Djurgården och annorstädes, gäller dock fortsatt stor restriktivitet.

Polismyndigheten region Stockholm har tagit del utav Stockholms stads filmstrategi och har inte några invändningar mot den föreslagna strategin.

Stockholms internationella filmfestival är mycket positiv till att Stockholm stad tagit fram en filmstrategi och stödjer särskilt att staden vill stärka nya aktörer på biografmarknaden då de menar att den nuvarande, närmaste monopolistiska, situationen på biografmarknaden begränsar och förhindrar utveckling av ett brett utbud, inte minst när det gäller kvalitetsfilm.

Stockholms läns landstings kulturnämnd delar filmstrategins ansats om filmen som en mycket relevant och alltmer betydelsefull konstform och att det finns potential för att Stockholm kan växa som attraktiv filmregion i Europa. Vidare påpekar de möjligheterna till ett ökat helhetstänkt kring filmen i länet och närmare samarbete mellan landstingets, stadens och övriga kommuners filmsatsningar.

Tempo Dokumentärfestival är mycket positiva till att filmen nu är en prioriterad konststart inom stadens kulturpolitik. Då film når oerhört brett, har en stark genomslagskraft och är en av de viktigaste kulturformerna idag så anser de att det är av yttersta vikt att staden nu får en filmstrategi.

Mina synpunkter

I Stockholm har film länge varit ett kraftigt eftersatt närings- och kulturområde. Därav de betydande och strategiska satsningar som skett och sker sedan maktskiftet år 2014, satsning på såväl skapande som visning av film. Film är ett älskat kulturområde som når ut till en stor andel människor oavsett ålder och bakgrund. Genom denna övergripande filmstrategi skapas en ram för stadens fortsatta arbete.

För att underlätta inspelning har staden gått in som fullvärdig medlem i Filmregion Stockholm-Mälardalen och skapat en filmfond för investeringar. Genom filmstrategin kommer samarbetet inom Filmregionen stärkas samtidigt som stadens förvaltningar och bolag bättre kommer att kunna underlätta för filminspelningar i Stockholm.

Filmskapare ska ha möjlighet att dela sin berättelse om Stockholm utan att behöva filma i andra delar av landet eller världen och låtsas att det är Stockholm. Stockholm ska också bli mer attraktivt för filmare från andra delar av landet eller världen. Inspelning av film i Stockholm innebär utöver nya berättelser och konstnärlig utveckling såväl arbetstillfällen som marknadsföring av vår stad.

Film har emellertid föga värde om filmerna inte ges goda möjligheter att nå tittare vilket även detta berörs i strategin. Idag är ägandet av befintliga biografier i Stockholm starkt koncentrerat till ett fåtal aktörer. Filmfestivaler är därför avgörande för att bredda utbudet av filmer som visas, nå ut med alternativa berättelser och för att locka nya grupper till biograferna. Genom ökat stöd från staden har nya lokala festivaler kunnat starta och små har vuxit och blivit större. De senaste två åren har antalet organisationer som fått stöd för visning av film mer än dubblats. Genom framförallt filmfestivalernas tillväxt har stockholmarna fått tillgång till mer film, filmer som sannolikt annars aldrig hade visats i Stockholm. Festivalerna är emellertid beroende av biografier och idag är ägandet av dessa kraftigt koncentrerat vilket skapar svårt förhandlingsläge och de så kallade arthouse-biograferna har jämförelsevis få salonger jämfört med exempelvis Malmö eller Göteborg. Med tanke på att Stockholm i normalfallet utgör ca 50-70% av marknaden för en genomsnittlig kvalitetsfilm så

är denna situation både allvarlig och akut. Bredden och mångfalden på filmutbudet hotas vilket också påverkar svensk filmproduktion. Många svenska filmer hamnar i en situation där visningssituationerna blir kraftigt undermåliga eller obefintliga. Detta kan leda till allvarliga hot mot yttrandefriheten.

Biografen är också en kollektiv resurs som i likhet med biblioteken spelar en nyckelroll i den lokala stadsbilden som en levande trygg mötesplats. Utöver sitt kärnuppdrag, att ge kulturupplevelser till stockholmarna, möjliggör den att andra grannverksamheter kan ha förlängda öppettider, och i bästa fall att också andra kulturaktörer kan hyra in sig dagtid så att biografen blir ett levande kulturcentrum en stor del av dygnet. För att underlätta för fler biografetableringar har ett särskilt utvecklingsstöd utlysts. Hittills har fyra nya aktörer tagit del av detta stöd och minst två på god väg att under året kunna etablera nya biografier. Kulturhuset Stadsteatern har parallellt återtagit driften av Klarabiografen från stadens dominerande biografägare och därmed etablerat ett nytt komplement. Kulturhuset Stadsteatern planerar även att påbörja visning av kvalitetsfilm i Skärholmen.

Inom ramen för Filmregion Mälardalens projekt Smart kreativ stad deltar staden också i nya mer mobila och experimentella visningsmöjligheter för rörlig bild, bland annat en mobil biograf konstruerad tillsammans med Kungliga Tekniska Högskolan som används runt om i staden under sommarhalvåret.

Film, som kultur i stort, ger plats för människor att mötas, uppleva men också själva gestalta sina liv. Kulturen formar samhället lika mycket som den speglar det och Stockholms kulturliv är avgörande för stadens framgång och attraktivitet. Genom offensiva och strategiska kultursatsningar som denna på film möjliggörs ett mer kreativt Stockholm, ett Stockholm för alla.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Stockholms stads filmstrategi

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Anna König Jerlmyr och Cecilia Brinck (båda M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Förslaget till filmstrategi bifalls delvis.
2. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att i samråd med kulturnämnden, trafiknämnden och Stockholm Business Region AB utveckla och förtydliga filmstrategin utifrån vad som anføres nedan.
3. Därutöver anføres följande.

Vi delar den uttalade ambitionen i förslaget till filmstrategi. Stockholm och Sverige har en stark ställning internationellt som en innovativ, seriös och kompetent aktör inom filmområdet. Sveriges rykte inom filmbranschen kan inte underskattas, men det är också av betydande vikt att vi fortsätter att förvalta detta på bästa sätt. Förslaget till filmstrategi har goda intentioner, men saknar tyvärr både målsättning, tidplan och, faktiskt, en tydlig strategi för att nå dit vi vill. Förslaget förklarar snarare hur det aktuella läget är i Stockholms stad och hur samarbeten ser ut i regionen, än visar på strategi för arbetet framåt. Det visar inte vilken position på filmområdet Stockholm ska ha i framtiden och hur vi ska nå dit. Detta är beklagligt och vi anser att strategin därför tyvärr faller platt.

Stockholm har stor potential att utvecklas som filmregion, både i Europa och i resten av världen. Hur vi ska göra det svarar inte förslaget till strategi upp emot. Delvis handlar det om nationella regelverk för att bättre attrahera internationella filmproduktioner till regionen. Produktionen för Game of Thrones valde bort Gotland till förmån för Norge på grund av dyra skatter i Sverige. Detta måste regeringen åtgärda, och istället se värdet av vad internationella filmproduktioner, likt The Girl with the Dragon Tattoo, ger i form av arbetstillfällen, intäkter och internationell marknadsföring. Strategin behöver kompletteras med ett resonemang kring detta.

Strategin innehåller också en viss otydlighet vad gäller begrepp som behöver förtydligas. Exempelvis nämns ”I takt med användningen av internet har också tittandet på rörlig bild via internet ökat, främst videoklipp.” Men ingenstans förklaras vad ”videoklipp” innebär. När det gäller till exempel videoklipp på Youtube behöver strategin också beskriva hur staden förhåller sig till användandet av drönare. Detta omnämns inte alls, men används i allt större utsträckning av de stora Youtube-användarna. Den rödgröna regeringen har lyckligtvis backat från sitt förslag att göra det svårare att använda drönare. Det är ett steg i rätt riktning, men staden måste också ta ansvar för detta.

En annan del som behöver förtydligas i filmstrategin är följande: ”Stockholms stad ska vara en filmvänlig stad och aktivt medverka till att skapa goda förutsättningar för att spela in film i huvudstaden. Det är viktigt att stadsdelsnämnder, facknämnder och bolagsstyrelser anpassar sina regler och rutiner till filmstrategin och att stadens medarbetare bemöter filmbranschen på ett positivt och välkomnande sätt.” Det torde anses

vara en självklarhet att staden ska skapa goda förutsättningar och bemöta filmbranschen positivt. Men ingenstans beskrivs hur detta ska göras. Otydligheten i detta riskerar att försvåra för stadens medarbetare att bistå filmbranschen på ett bra sätt.

Något vi också saknar är förtydliganden kring hur strategin kan underlätta hanteringen av tillståndsprocessen. Exempelvis krävs det idag att en fysisk ansökan om inspelning på offentlig plats lämnas in på ett poliskontor. Det är orimligt, och denna process måste kunna digitaliseras.

Sammantaget anser vi att filmstrategin uppvisar goda ambitioner, men att den är otydlig och helt saknar väsentliga delar och en beskrivning av hur staden egentligen vill underlätta för filmproduktion. Detta, inklusive avsaknaden av mål och indikatorer, gör dessvärre också att strategin i nuvarande form kommer att vara mer eller mindre omöjlig att följa upp. Detta är inte den filmstrategi Stockholms stad behöver.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

4. Stockholms stads filmstrategi godkänns enligt bilaga 2 till utlåtandet.
5. Trafiknämnden ska träffa överenskommelse med Polisen om att förenkla och förkorta tillståndsprocessen för filminspelningar och andra evenemang i Stockholms stad.

Stockholm den 3 maj 2017

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Roger Mogert

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Markus Nordström (alla M) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Björn Ljung (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Förslaget till filmstrategi bifalls delvis.
2. Därutöver anføres följande.

Film utgör inte enbart en viktig del i stadens kultur- och näringspolitik. Den nationella filmpolitiken tydliggör i ett eget mål filmens roll och betydelse i det demokratiska

samhället. Film kan bidra till debatt och nytänkande, till fördjupning och ifrågasättande. Den kan ge tittaren en chans att se egna och andras liv och villkor, när och fjärran, speglas. Med sitt genomslag kan den bidra till att utveckla och stärka det offentliga samtalet och därmed yttrandefriheten.

Vi ställer oss överlag positiva till den föreslagna filmstrategin. Sverige och Stockholm är starka aktörer på filmmarknaden och vi ska arbeta för att få förutsättningar att fortsätta vara det. I förslaget till filmstrategi föreslås bland annat förenklade tillståndsprocesser, insatser för fler filminspelningar och nya visningsfönster i Stockholm, samt certifiering av ”grön film”. Allt för att förenkla för filmskapande och filmskapare i Stockholm ställer vi oss positiva till. Vad som dock saknas är en större tydlighet i hur de olika förvaltningarna och kontoren ska arbeta för att uppnå de mål som sätts upp i filmstrategin. I otydligheten finns en risk att lova någonting vi inte kan hålla, och riskerar att försvåra för stadens medarbetare att bistå filmbranschen på ett bra sätt. Vi skulle vilja se tydligare och mer konkreta skrivningar om hur filmstrategin ska implementeras i stadens olika verksamheter.

Vi liberaler vill att Sverige får en filmpolitik som främjar inte bara filmskapande utan också visning av film. Vi motsätter oss därför delar av regeringens filmpolitik, bland annat den höjda biomomsen. Vilka biografer som finns eller försvinner är inget politiskt beslut, men politiken kan underlätta eller försvåra. Biomomsen är ett exempel på det senare.

Remissammanställning

Ärendet

Stadens filmstrategi syftar till att göra nämnder och bolagsstyrelser uppmärksamma på filmens positiva betydelse för besöksnäringen och näringslivet samt för att skapa nya jobb. Film är även en prioriterad konstform inom Stockholms stads kulturpolitik.

När det gäller film, liksom övriga konstarter, samverkar aktörer och finansiering på nationell, regional och lokal nivå. I strategin beskrivs därför kort innehåll i den nya nationella filmpolitiken samt Stockholms läns landstings insatser inom filmområdet.

Stockholm ska vara en filmvänlig stad och aktivt medverka till att skapa goda förutsättningar för filmspelningar. Filmstrategin ger en samlad bild av stadens olika insatser för att stödja och underlätta för filmbranschen. Strategin lyfter ett antal fokusområden som anger stadens förhållningssätt till filmbranschen.

- Staden är positiv till att främja Stockholmsbilden genom film
- Tillståndsprocessen är enkel och tydlig
- Staden stödjer utveckling av filmbranschen
- Staden verkar för att det öppnas nya visningsfönster
- Staden samverkar med filmbranschen
- Staden verkar för Grön film-certifiering

Filmregion Stockholm-Mälardalen har en viktig roll i genomförandet av strategin, bl.a. när det gäller samverkan mellan staden och företrädare för filmbranschen samt för att inhämta, sammanställa och analysera statistik över filmproduktionen i staden.

Kommunstyrelsen ska vartannat år lämna en rapport till kommunfullmäktige som beskriver hur filmstrategin efterlevs och hur staden utvecklas som en filmvänlig region.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat 1 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret föreslår att förslaget till filmstrategi för Stockholms stad godkänns.

Stadsledningskontoret vill särskilt lyfta frågan om tillståndshanteringen, som är av största vikt för filmbranschens möjligheter att planera sin produktion. Ansökan om tillstånd för att spela in en film på offentlig plats görs i enlighet med ordningslagen hos Polisen. Film-producenter har under sommaren 2016 uttryckt oro över den alltför långa väntetiden för att få tillstånd. Om ansökan avser inspelning på stadens mark remitterar Polisen ansökan till Stockholms stads trafiknämnd för yttrande.

Trafiknämnden har 2016 låtit göra en teknisk förstudie om hur tillståndsprocessen kan förenklas och påskyndas. Studien resulterade i ett förslag till en ny e-tjänst, som innebär "en väg in" samtidigt till trafikkontoret och Polisen. Trafikkontoret kan med en sådan e-tjänst fånga upp filmproducentens ansökan i ett tidigare skede. Trafikkontoret har ansökt om medel hos Digital förnyelse för att utveckla e-tjänsten.

Stadsledningskontoret föreslår att trafiknämnden får i uppdrag att träffa överenskommelse med Polisen om hur tillståndsprocessen kan förenklas och förkortas. Det krävs även flexibilitet för att kunna ändra tillståndsbeslut, om tidsplanen för filmproduktionen behöver justeras, t.ex. på grund av väderleksförhållanden.

Trafikkontoret har under 2016 inrättat en ny enhet för evenemangs-tillstånd, som innebär en snabbare och bättre tillståndshantering från deras sida. För att ansökningsprocessen ska vara användarvänlig föreslås i filmstrategin att all relevant information om vad som gäller vid filminspelningar i staden samlas under en rubrik på Stockholms stads hemsida. Det handlar bland annat om följande uppgifter.

- Ansökan om tillstånd för filminspelning görs hos Polisen. Länk till Polisens hemsida med blankett för ansökan.
- Projektledare på enheten för evenemangstillstånd kan ge information och hjälp i ansökningsprocessen,
- Stockholms stads villkorsbilaga – Villkor vid användning av offentlig plats för filminspelning och uppställning av OB-buss.
- Trafikanordningsplan (TA-plan) ska inlämnas till Trafikkontoret om inspelningen stör trafiken på gatumark. Länk till TA-plan.
- Parkeringstillstånd för utrustningsfordon och färdtillstånd utfärdas av Trafikkontoret. Länk till ansökan om dispens från gällande trafikförordning.
- Uppgifter om avgifter för tillstånd.
- Stadens evenemangslots på Kontaktcenter Stockholm kan ge information om regler och de tillstånd som behövs.

Stadsledningskontoret anser att Filmregion Stockholm-Mälardalen har en avgörande roll för att utveckla staden som en filmvänlig region. Stockholms stad är medlem i filmregionen sedan 2015 och betalar årligen 3,6 miljoner kronor i medlemsavgift. Staden träffar en överenskommelse med Filmregion Stockholm-Mälardalen om bl.a.:

- formerna för samverkan mellan staden och Filmregionen
- att Filmregionen etablerar och upprätthåller ett nätverk för samverkan mellan staden, företrädare för filmbranschen och andra aktörer
- vilken typ av statistik Filmregionen ska samla in, sammanställa och analysera samt redovisa i en rapport till staden.

På film- och tv-området finns i många europeiska länder olika typer av produktionsrabatter som omfattar både inhemsk och utifrån kommande produktion. Bakgrunden är branschens internationalisering och att möjligheten att finansiera större filmer idag hänger intimt samman med förutsättningarna för internationell medfinansiering. Stadsledningskontoret ser positivt på införande av någon form av produktionsrabatt i Sverige, vilket skulle öka Stockholms stads attraktionskraft som inspelningsplats.

Beredning

Ärendet har beretts stadsledningskontoret efter samråd med kulturförvaltningen, trafikkontoret, Stockholm Business Region samt Filmregion Stockholm-Mälardalen.

Förslaget har sedan remitterats till fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Stockholms Stadshus AB, Filmregion Stockholm-Mälardalen, Kungliga Hovstaterna, Polisregion Stockholm, Statens fastighetsverk, Stockholms internationella filmfestival, Statens fastighetsverk, Stockholms läns landsting kulturnämnd, Stockholms läns landstings trafiknämnd, och Tempo Dokumentärfestival. Statens fastighetsverk och Stockholms läns landstings trafiknämnd har ej inkommit med svar.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 31 januari 2017 följande.

Fastighetsnämnden beslutar att godkänna och överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen

Reservation anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (M), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Fuglesang (KD) som instämmer i förslag från Henrik Sjölander m.fl. (M).

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 januari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Några av de fastigheter kontoret förvaltar förekommer flitigt i bild och film när staden Stockholm ska identifieras. Exteriöra bilder med Stadshuset, fullriggaren af Chapman eller Stadsbiblioteket med park gör att många betraktare förstår att det är Stockholm

som skildras eller är platsen där händelsen eller nyheten ska berättas. Det är både förpliktigande och bra reklam för staden.

I stadens filmstrategi föreslås att förvaltningar och bolag i staden ska vara tillmötesgående och serviceinriktade gentemot olika parter som vill filma i Stockholm. De erfarenheter kontoret har från förfrågningar från olika filminspelningsbolag är att vid god framförhållning i tiden kan det mesta lösas fram till första inspelningsdag. Det är viktigt anser kontoret att hyresavtal upprättas för den avtalade tiden för att reglera ansvarsfrågor. Ersättningsnivån

för att ta i anspråk en lokal föreslås i stadens filmstrategi vara självkostnad vilken är en princip som kontoret använt tidigare. En hyra beräknas genom att man tar lokalens kapitalkostnader, försäkringskostnad, extra kostnader som uppstår för driftpersonal som ska öppna och stänga lokalen. Vissa säkerhetskostnader kan tillkomma för bevakning och att tillgängliggöra lokalen dygnet runt. Det kan uppstå kostnader för att flytta en befintlig hyresgäst en tid eller att hitta en ersättningslokal. Det kan även tillkomma administrativa kostnader och kostnader för att återställa lokalen till ursprungligt skick.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 februari 2017 att som svar på remissen hänvisar idrottsnämnden till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 februari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Idrottsförvaltningen anser inledningsvis att strategins syfte är bra. Sverige och Stockholm har sedan länge ett gott internationellt anseende när det gäller film.

Tillståndsprocessen är enkel och tydlig

Strategin tar upp att tillståndsprocesserna ska vara enkla och tydliga för de som vill spela in en film. När det gäller idrottsförvaltningen krävs bokning och tillstånd i de byggnader och anläggningar som förvaltningen bedriver verksamhet i, exempelvis simhallar och idrottsplatser.

Stadens byggnader förvaltas av många olika aktörer och det kan vara svårt för en filmskapare att veta vem man ska vända sig till för att få rätt tillstånd. I strategin nämns filmkommissionärerna på Filmregion Stockholm-Mälardalen. En av dessa fokuserar på att utveckla och förenkla arbetet vid filminspelningar i Stockholm.

Förvaltningen anser att det vore lämpligt om denna kommissionär har god kunskap om vem som är tillståndsansvarig för stadens alla olika verksamheter och också kan stödja filmproduktioner i tillståndssökandet.

Staden verkar för att det ska öppnas nya visningsfönster

Strategin tar även upp arbetet med att utveckla fler visningsfönster för film för stockholmarna. Bland annat nämns skolor, bibliotek, museer och parker som potentiella arenor för film.

Förvaltningen vill i det sammanhanget lyfta fram möjligheten att använda stadens idrottsanläggningar som visningsfönster. Det finns möjlighet att visa särskilt utvald film i en viss anläggning. Det går också att visa film för många personer samtidigt i samband med exempelvis aktivitetsdagar på idrottsplatser.

Därför anser förvaltningen att även idrottsanläggningar bör nämnas som visningsfönster i strategin.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 7 mars 2017 enligt förslag från kulturförvaltningen:

1. Att godkänna kulturförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Att förklara beslutet omedelbart justerat.

Reservation anfördes av Sophia Granswed m.fl. (M), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordförande Rasmus Jonlund m.fl. (L), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 februari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Trots att större delen av den svenska filmindustrin, dess konstnärliga kapital och naturliga inspelningsmiljöer finns i Stockholm så väljer både nationella och internationella producenter att spela in film i andra delar av landet. Skälen till detta är framför allt ekonomiska. Man väljer den stad eller region som kan erbjuda direkta produktionsinvesteringar, men också enkel tillståndsgivning och effektivt logistiskt samarbete. Tiden är dyrbar i filmens värld och ett smidigt lokalt bemötande har ett ekonomiskt värde. Den föreslagna filmstrategin är därför ett viktigt steg mot att göra Stockholm till ett förstahandsval för lokalisering av filmproduktion i Sverige.

Kulturförvaltningen lämnar därutöver nedanstående specifika synpunkter på strategin:

Förankringen av strategin

Det är viktigt att strategin får en god förankring i alla stadens bolag och förvaltningar. För att uppnå den effekten behöver strategin kommuniceras genom flera kanaler och metoder, inte minst genom utbildning.

Satsa även på film för barn och unga

Filmstrategin talar visserligen om film i generella termer utan ålders- eller målgruppsdefinition men intrycket är ändå att den har ett vuxenperspektiv. På barnfilmsområdet har Sverige en stark tradition och internationell potential vilket borde återspeglas i strategin. Det gäller särskilt som målgruppen generellt har en stark prioritet i stadens policydokument.

Stärk länkarna i filmkedjan

Strategin pekar på behovet av att stödja kvalitetsfilm och nya visningsfönster och ger flera exempel på förstärkningsinsatser under de senaste åren. Kulturförvaltningen vill understryka detta liksom sambandet mellan produktions-, distributions- och visningsleden. För att kedjan mellan produktion och visning ska bli hållbar finns det utrymme för ett ökat regionalt samarbete med både Filmregion Stockholm – Mälardalen och Stockholms läns landsting som genom Film Stockholm och Filmbasen erbjuder verktyg för eget filmskapande på amatör- och semiprofessionell nivå.

Uppföljningen av filmstrategin

Strategin ger Filmregion Stockholm-Mälardalen ett huvudansvar för uppföljning av strategin enligt överenskommelse med staden. Det är viktigt att detta uppdrag synkroniseras med stadens behov av statistik och att det utvecklas i nära samarbete med kulturförvaltningen och andra berörda kommunala aktörer.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 31 januari 2017 följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att tillstyrka förslag till filmstrategi för Stockholms stad och godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Lars Jilmstad m.fl. (M), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 31 januari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen är positiv till att staden ska arbeta för att en nationell certifiering för Grön film tas fram.

Evenemangsavdelningen på kulturförvaltningen har ett ledningssystem för Hållbara evenemang ISO 20121. För att underlätta för arrangörer har kulturförvaltningen, tillsammans med miljöförvaltningen, påbörjat ett arbete med att ta fram en digital

manual för hållbara evenemang. Målsättningen är att alla evenemang i staden ska nå en "hållbarhetsnivå" som motsvarar ambitionerna i stadens miljöprogram.

Manualen ska inspirera och göra det enkelt för arrangörer att genomföra hållbara evenemang i Stockholm stad. Genom att använda manualen ska arrangören lätt kunna förstå och veta vad som behöver göras, samtidigt som den skapar en vilja till att bidra och genomföra förbättringar i en hållbar riktning. Den ska kunna användas för alla sorters evenemang, till exempel idrottstävlingar och kulturevenemang.

Manualen ska användas av arrangören som stöd i arbetet vid planering och genomförande, samt vid uppföljning. Arrangörerna kan även använda innehållet i sin marknadsföring, då evenemanget genomförs enligt Stadens krav på hållbarhet.

Miljöförvaltningen anser att denna manual med fördel kan användas även för att minska miljöpåverkan vid filmprojekt, och att arbetet med en Grön film-certifiering kan hämta mycket inspiration i ledningssystem för Hållbara evenemang ISO 20121.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 2 februari 2017 följande.

Trafiknämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av vice ordföranden Cecilia Brinck m.fl. (M), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Mikael Valier (KD) som instämmer i förslaget, i reservationen, från vice ordföranden Cecilia Brinck m.fl. (M)..

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat 5 december 2016 den har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret instämmer i stort i strategins intentioner och mål. Filmbranschen är viktig både som marknadsföringskanal för Stockholm och som arbetsgivare och konsument vid filminspelningar. Det är mycket angeläget och viktigt att staden tar fram en strategi för att arbeta med dessa frågor.

Det finns en del oklarheter i förslaget till strategi som behöver diskuteras. Till exempel nämns begreppet "värdefull film", utan att det närmare definieras vad detta innebär. Är det konstnärligt värdefull eller ekonomiskt värdefull? Ska stadens strategi fokusera på smal och konstnärlig film eller breda publika filmer? Kontoret menar att det måste finnas utrymme för bägge delar, men man ska vara medveten om att de breda filmerna både skapar mer arbete för stadens tjänstemän och även större intäkter

för staden. En filmstrategi bör alltså i främsta rummet fokusera på problem och möjligheter i anslutning till bredare storfilmer.

Strategin nämner inte någonting om utländska filmproduktioner. Marknadsföringsvärdet för Stockholm av att finnas med i en stor utländsk produktion, måste vara långt större och intressantare än i ens de allra största svenska filmerna. För att få en utländsk storfilm att använda Stockholm som inspelningsplats krävs ett aktivt och långsiktigt arbete från staden.

I strategin tar man upp att trafiknämnden och polisen ska samråda om hur tillståndsprocessen kan förenklas och förkortas och man efterlyser ökad flexibilitet när tidsplaner och platser behöver justeras. Kontoret instämmer i detta och kontoret arbetar hela tiden aktivt med detta. Dock ska man hålla i minnet att både ärendet och beslutet hanteras av polismyndigheten och det är inte Stockholms stads sak att bestämma hur polisen ska arbeta.

Ett område som strategin inte nämner är filminspelningarnas påverkan på stadsmiljö och framkomlighet. En större filmproduktion kan innefatta uppemot 30 till 50 lastbilar och andra fordon, många människor och stora avspänningar. Det saknas ställningstaganden i strategin om hur det kommer att påverka stadens funktion. Kontoret menar att under de dagar inspelningen pågår kommer det ha stor inverkan på framkomlighet för samtliga trafikantgrupper. Även om de flesta kommer uppleva en stor filminspelning som något positivt, kommer det skapa irritation och frustration hos många. Detta måste vägas in i beslut om att tillåta filminspelningar på känsliga platser.

Kontoret vill avslutningsvis instämma i strategins resonemang om gröna filminspelningar. Elnätsägaren måste snabbt ordna tillfälliga elanslutningar för filminspelningarnas behov, så att dieselaggregat inte ska vara nödvändiga. Även staden ska kunna hjälpa till så att filminspelningens miljöpåverkan blir så liten som möjligt. Till exempel genom att upplåta mark för tillfälliga sopsorteringsstationer i anslutning till inspelningen och liknande.

Stockholm Stadshus AB

Stockholm Stadshus AB:s yttrande daterat den 9 mars 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnads- och kulturroteln har remitterat "Stockholms stads filmstrategi" till bl.a.

Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen Stockholm Business Region och Stockholms Stadsteater. Nedan följer en redovisning av bolagens remissvar i huvudsak.

Stockholms Stadsteater AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse: Stadsteatern erfar att möjligheterna idag ser olika ut vad gäller såväl att ta del av film som eget skapande av film beroende på din geografiska placering, det vill säga centrum eller ytterstad. Mot bakgrund härav skulle en prioritering såväl finansiellt som visionärt för ytterstaden med stor sannolikhet ha en utjämnande effekt av dessa skillnader.

Stadsteatern finner även att en konkret hållning vad avser förhållandet mellan gällande

barnkulturstrategier som "Kultur i ögonhöjd" kontra filmstrategin skulle vara intressant såväl ur perspektivet hur strategierna samverkar via skolor som via andra aktörer. I övrigt ställer sig bolaget positivt till den föreslagna texten samt till införlivandet av tillämpliga delar av strategin i Kulturhuset Stadsteaterns verksamhet.

Stockholm Business Region AB:s (SBR) remissvar har i huvudsak följande lydelse: SBR är positivt till förslag och identifierade fokusområden i filmstrategin. Enligt bolaget skapar rubricerat förslag bättre förutsättningar för att spela in film i Stockholm. Förslaget bidrar vidare till att möjliggöra hållbar tillväxt av filminspelningar i staden, att kompetensen kan utvecklas och stärkas i Stockholm, att nya arbetstillfällen kan skapas samt att Stockholms varumärke och position som en hållbar och jämställd stad i världen kan stärkas.

SBR anser samtidigt att all relevant information för filminspelning i staden, inklusive tillståndshantering - måste finnas på engelska. Det är en förutsättning om staden ska kunna växa som en attraktiv filmregion i Europa. Informationen ska vidare enkelt finnas tillgänglig via Stockholms stads hemsida.

Koncernledningen ser positivt på den föreslagna filmstrategin. Strategin förbättrar tydligheten för berörda verksamheter om hur filminspelningar och förslag om platser för filmvisning ska bemötas, men också att det blir mer transparent för de filmaktörer som

har för avsikt att samverka med staden. Nämnder och bolag förutsätts i filmstrategin anpassa sina regler och rutiner samt bemöta filmbranschen på ett positivt sätt. Koncernledningen ser i detta ett behov av att utveckla filmstrategin med en uppfattning om hur avvägningar ska göras gällande inspelnings och filmvisningsplatsernas inverkan på funktion, tillgänglighet eller framkomlighet. Detta i syfte att skapa en långsiktig tolerans för de verksamheter och medborgare som kan påverkas i vardagen. SBR anser att föreslagen strategi medför att förutsättningarna för att spela in film i Stockholm förbättras, vilket möjliggör tillväxt av filminspelningar i staden med nya arbetstillfällen. Bolaget påpekar vidare att Stockholms varumärke och position som en hållbar och jämställd stad i världen kan stärkas med den nya filmstrategin. Stadsteatern lyfter fram att en prioritering av ytterstaden kan ge utjämnande effekter för de skillnader som finns mellan Stockholms inner- och ytterstad.

Koncernledningen gör i och med det som anförs ovan bedömningen att förslaget kan stödja och driva utvecklingen för filminspelningar i Stockholms stad framåt.

Filmregion Stockholm Mälardalen

Filmregion Stockholm Mälardalen yttrande inkommit den 23 januari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Filmregion Stockholm-Mälardalen välkomnar den nya filmstrategin för Stockholms stad. Vi ser mycket positivt på den strategi som har tagits fram. Vi fick tidigt i processen möjlighet att inkomma med input, anser att föreslagen strategi är ett väl genomarbetat dokument och har därför inga ytterligare remissinlägg.

För att strategin ska bli verklighet arbetar vi nu tillsammans med ett antal åtgärder som är ändamålsenliga för utvecklandet av en filmvänligare huvudstad som vi löpande presenterar i möten för Staden.

En spännande framtid med en stark filmstrategi!

Kungliga Hovstaterna

Kungliga Hovstaterna yttrande daterat den 13 februari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Kungl. Djurgårdens Förvaltning (KDF) delar strategins syn på filmen som en viktig kanal att sprida bilden av Stockholm internationellt och förvaltningen har sen länge en mycket positiv inställning till film- och teveinspelningar på Djurgården. KDF ser enkelhet och tydlighet som självklara utgångspunkter för tillståndsgivning och deltar gärna i samråd kring fortsatta förenklingar. Vad gäller inspelning i Kungl. Hovstaternas byggnader, på Djurgården och annorstädes, gäller dock fortsatt stor restriktivitet.

Polismyndigheten, region Stockholm

Polismyndigheten, region Stockholms yttrande daterat den 10 januari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Polismyndigheten, region Stockholm har tagit del utav Stockholms stads filmstrategi. Polismyndigheten har inte några invändningar mot den föreslagna strategin.

Stockholms läns landsting, Kulturnämnden

Stockholms läns landstings kulturförvaltnings yttrande daterat den 22 mars 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar filmstrategins ansats om filmen som en mycket relevant och alltmer betydelsefull konstform och att det finns potential för att Stockholm kan växa som attraktiv filmregion i Europa. Filmen och den rörliga bilden kan både vara ett skyltfönster mot omvärlden, en spegel för oss själva och vår samtid samt en stark och utvecklingsbar arbetsmarknad.

Detta visas tydligt även i de två filmutredningar som förvaltningen tagit fram de senaste åren på uppdrag av kulturnämnden; Berättelser i vår tid (en analys av filmlivet i Stockholms län) och Var visas filmen? (om förutsättningarna för visning av film i länet).

Förvaltningen ser hur stadens filmstrategi kan tjäna som ett komplement till dessa och sida vid sida utgör de redskap för hur staden och landstinget kan utveckla filmen i regionen. Det handlar om bättre förutsättningar för produktion och inspelning av film, större spridning och visning av film i hela staden och länet genom stöd till festivaler och biografier. Men det handlar också, som påpekas i landstingets utredningsarbete, om stöd till talangutveckling, filmpedagogik och ökad rörlig bildkunskap i skolan samt hur filmen kan användas som en resurs inom vårdsektorn.

Strategin visar hur staden tydligt pekar ut filmen som en prioritering och ger nycklar till hur stadens olika nämnder och bolag ska samverka för en bättre koordinering av denna filmsatsning. Förvaltningen instämmer att det är av stor vikt att få flera sektorer och förvaltningar att samspela kring filmen då den ofta spänner över flera politikområden. Film och rörlig bild är kultur, näring, marknadsföring, stadsutveckling men den är också ett alltmer väsentligt verktyg för lärande/pedagogik, innovation och delaktighet.

Förvaltningen vill påpeka möjligheterna av ett helhetstänk kring filmen i länet och att detta kan vara viktigt för att uppnå önskvärda effekter av och synergier mellan landstingets, stadens och övriga kommuners filmsatsningar. Dessa satsningar är

och bör inte vara isolerade från varandra utan ses i ett regionalt sammanhang. Om filmen i Stockholmsregionen ska få en central position nationellt och internationellt, både avseende konkurrenskraft men också konstnärligt uttryck, finns stor potential i samverkande insatser och en tät dialog mellan ovan nämnda parter.

Stockholms internationella filmfestival

Stockholms internationella filmfestival yttrande inkommit den 10 mars 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms filmfestival är mycket positiva till att Stockholm stad tagit fram en filmstrategi. Vi stödjer att staden vill stärka nya aktörer biografmarknaden då den nuvarande i det närmaste monopolistiska situationen på biografmarknaden begränsar och förhindrar utveckling av ett brett utbud inte minst när det gäller kvalitetsfilm. Det amerikanska bolaget AMC (numera med kinesiska ägare) förvärv av SF BIO kommer sannolikt att öka kommersialiseringen och strömlinjeforma utbudet av film i Stockholm och Sverige.

Stockholms Stads filmstrategi är främst inriktad mot produktion av film och filmkommision. Vår förhoppning är att bredda strategi något till att ta in visningsorganisationer som filmfestivaler i synfältet både som positiv kraft när det gäller förmedling av kvalitetsfilm, filmverkstäder för unga och arbete med demokrati och genus frågor. Men även de problem som finns med markhyror där det saknas avgifter anpassade till kulturliv och svårigheten med tillstånd som liknar filmproduktionen.

Stockholms internationella filmfestival har över 130 000 festivalbesökare årligen, vi är det första visningsfönstret i Sverige för över 200 filmer från mer än 60 olika länder som får premiär på festivalen. Festivalen besöks av över hundra svenska och internationella filmskapare varje år. Vi välkomnar också ambitionen att stärka svensk kvalitetsfilm i framtiden. Stockholms filmfestival har aktivt verkat för att göra kvalitetsfilmen mer teknikneutral och öka tillgänglighet bland annat genom satsningar som Långfilmsstipendiet för kvinnliga regissörer.

Vår ståndpunkt är att det är upp till filmskaparna att avgöra var, när och hur deras film skall göras tillgänglig för publiken. Filmavtalet har endast delvis lyckats tillgoda detta, många filmskapare har varit låsta vid de gamla fönstren. Det är högst beklagligt att branschen inte har lyckats erbjuda moderna alternativ på egen hand, trots att vissa försök har ägt rum i mindre skala.

Långfilmsstipendiet finansierade svensk kvalitetsfilm av kvinnliga regissörer och finansierades genom, Stockholms filmfestival och SFI, samt Telia, SVT, Nonstop Entertainment, olika regionala fonder, och teknikbolag som Dagsljus, Europa Studios.

Den första filmen som producerade inom långfilmstipendiet var Ömheten av Sofia Norlin, Den visades på Stockholms filmfestival, där filmen hade världspremiär,

filmen gick sedan på bio, och bara två veckor därefter så hamnade den på top-tio-listan i Telias digitala distribution, därefter har filmen visats inom tävlan på Berlins filmfestival som anses vara en av världens ledande festivaler, Tribecas filmfestival som har instiftats av Rober De Niro och är en av nyckelfestivalerna i Nord Amerika samt på Mumbais filmfestival i Indien för att nämna några av de viktigast internationella festivalerna. Uppenbarligen finns en enorm potential för den typen av projekt och detta ger en klar bild av vilken roll filmfestivaler kan spela inte enbart inom distributionsledet utan även när det gäller produktion av svensk kvalitetsfilm.

Stockholms filmfestival har visat prov på att engagera nya parter i produktionen av svenskfilm. Telia Sonera har bidragit med flera miljoner kronor till produktionen till tre svenska filmer som har finansierats genom stipendiet. För att fortsätta och stärka den utvecklingen behöver satsningar som Långfilmsstipendiet får ett mer kontinuerligt och större stöd.

Vi hoppas att kvalitetsfilmen får fler alternativa distributionssätt och att aktörer med lång och erkänd kompetens och stor publik utnyttjas enligt sin fulla potential. Vi djupt oroade av den finansieringsmodell som föreslås bli grund för framtidens filmpolitik. Vi ser en höjning av momsen på biobiljetterna som särskild problematisk. En sådan höjning kommer delvis leda till ökade biljettpriser och delvis till inkomstbortfall för biografägarna. Vi har påtalat för kulturdepartementet att momsen på biobiljetter för filmfestivaler som visar kvalitetsfilm borde få ha kvar 6 % moms.

Priset på biobiljetter i Sverige är redan relativt högt i jämförelse med andra länder samtidigt som den överväldigande konsumtionen av film sker i andra fönster än bio. Dessa två faktorer skulle förstärkas ytterligare genom en höjning av momsen. Dessutom skulle höjning slå hårdast mot den kulturellt viktiga kvalitetsfilmen. Biografmarknaden i Sverige domineras av en aktör och minskade intäkter skulle minska utrymmet för repertoaren för all typ av film som kan anses riskabel ur kommersiell synvinkel.

Kvalitetsfilmen utmärker sig ofta genom nyskapande, originalitet, viljan att väcka komplicerade och svåra frågor samt en kompromisslös snarare än publikfriande berättarform. Det är inte den typen av film som på förhand betraktas som ett säkert kort av biografägarna. Risker med den föreslagna finansieringsmodellen blir därför att den urholkar vägen av framgångsrika svenska kvalitetsfilmer som växt fram under senare åren med filmer som: Turist av Ruben Östlund, Äta, Sova, Dö av Gabriella Pichler och Återträffen av Anna Odell. Även om dessa filmer nådde en relativt bred publik så är de inte titlar som på förhand utmärker sig som de säkra kort biografägarna satsar på.

Dominansen av en aktör på biomarknaden innebär också att det finns relativt få biografier. Alla distributörer av kvalitetsfilm är överens om att utrymmet på repertoaren är ytterst begränsat som det är. Bristen på biografier i förhållande till antalet titlar är ett erkänt faktum, filmerna får kortare tid på sig att bevisa att de kan dra en stor publik. Om en titel inte klarar av att fylla salongerna direkt så måste den omedelbart göra plats för en annan. Detta missgynnar särskilt kvalitetsfilmer vars anseringsbudget är mindre och den behöver tid på sig att slå genom.

Den typen av film är mer beroende av att publiken själv upptäcker den, bland annat genom positiv word-of-mouth på filmfestivaler som visar filmerna innan biografpremiären. Samtidigt är den höjda momsen oroväckande även för filmfestivalernas fortsatta existens. Om biografägarnas får mindre intäkter samt lägger ännu större fokus på de säkra korten kommer resultatet bara bli en kraftig höjning biografhyrorna för filmfestivaler och andra kulturorganisationer.

Ovanstående samband gör att vi befarar att biografägarnas dominerade ställning kommer överföra alla risker, ökade kostnader till den delen av branschen som arbetar för att föra fram den kulturellt viktiga kvalitetsfilmen. Därmed motsätter vi oss den finansieringsmodell som ytterst riskerar att undergräva kvalitetsfilmen, dess distributörer, filmfestivaler och publik. Vi anser vidare att ett kommande lagförslag uttryckligen bör exkludera alla kulturorganisationer som utgör slutet sällskap från den höjda momsen oavsett företagsform.

Tempo Dokumentärfestival

Tempo Dokumentärfestivals remissvar daterat den 5 mars 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Tempo Dokumentärfestival är mycket positiva till att filmen är en prioriterad konstform inom stadens kulturpolitik. Då film är ett medie som når oerhört brett, har en stark genomslagskraft och är en av de viktigaste kulturformerna idag, så är det av yttersta vikt att staden har en genomtänkt filmstrategi.

Vi ser fram emot en långsiktig satsning för att vidga utbudet av film i Stockholm med närområden, vilket kan bidra till att Stockholm blir en mindre segregerad stad - en filmhuvudstad för alla.

Idag är filmutbudet på stadens biografier en mycket homogen historia. Statistik från 2015 visar följande (2016 års siffror ej klara än);

Av de 273 filmer som hade premiär på bio 2015 var:

- 20 stycken producerade utanför Europa eller Nordamerika. Inga filmer från den afrikanska kontinenten gick upp på bio och enbart 1 från Sydamerika.
- 10 % dokumentärer. Även andra mer nischade genrer som queerfilm eller skräckfilm var grovt underrepresenterade.
- 16 % regisserade av en kvinna. Framför kameran syntes kvinnliga huvudroller i 29 % av filmerna.
- representationen av queerpersoner, personer med annan hudfärg än vit och personer som på annat sätt bryter mot normer var också grovt underrepresenterade både framför och bakom kameran.
- De dominerande språken är engelska eller svenska. Endast i 23 % av alla filmer talades andra språk.

Siffrorna kommer knappast som en överraskning, men är en viktig påminnelse om festivalernas roll för filmutbudet i Sverige. Där biografier och distributörer sviker tar festivalerna ett viktigt ansvar. I festivalprogram hittar vi den mångfald, den representation som annars lyser med sin frånvaro på vita duken i Sverige. Festivalerna fyller således en viktig roll i Stockholm och det svenska kulturlivet. En roll som kulturbreddare och som en plattform för minoriteter att se sig själva representerade. Många festivaler har dessutom en uttalad jämställdhets- och mångfaldspolicy för att försäkra att de egna programmen representerar flera grupper i det svenska samhället.

Festivalerna har också en oerhört väsentlig filmkulturell roll som mötesplats och diskussionsforum med filmen som utgångspunkt. Det är här filmen för första gången möter en publik, det är här regissör och åskådare utbyter tankar och det är här ny inspiration och motivation föds, och filmbranschen möter varandra i sammanhang som främjar diskussion, kreativitet och branschutveckling.

Stockholm borde vara den självklara filmhuvudstaden i Sverige, men idag ser vi att både Västra Götalandsregionen och Region Skåne på många sätt satsar mer på filmområdet. Det gäller biografisituationen där de har fler biografier för kvalitetsfilm, regionala filmsatsningar, filmkulturell verksamhet och filmfestivaler som GIFF, Nordisk Panorama och BUFF, där staden går in med mer stöd än enbart finansiellt.

Staden skulle kunna lyfta fram de över 50 filmfestivalerna i Stockholm i sin marknadsföring nationellt och internationellt. De skapar också en attraktivitet gentemot turister, och kan nå andra grupper som inte är svensktalande, då de flesta festivalfilmerna är textade på engelska.

Det råder idag en skriande brist på biografier/salonger i Stockholm, både för festivaler och distributörer av kvalitetsfilm. SF-dominansen gör att det är svårt att nå ut i större skala med annan film än den breda mainstreamfilmen som idag dominerar repertoaren. Filmfestivaler tvingas betala höga hyror, då SF-biografier och Svenska Bio inte längre vill ta ett filmkulturellt ansvar då filmavtalet skrotats.

Satsningar behöver göras på nya biografier och andra visningsplatser för kvalitetsfilm i hela staden framförallt i förorterna, där staden kan gå in och stödja redan under ett tidigt uppbyggnadsskede. Biografier med flexibla utrymmen för både galavisningar och barnbio och med plats för samtal, möten, utställningar etc, gärna kombinerat med café/bar.

Film bör också få en högre prioritet på Stockholms Kulturfestival. Idag har festivalen knappt någon budget alls för film. Många internationella städer har utomhusvisningar på sommaren t ex takvisningar, vilket blivit stora turistattraktioner. Det finns möjlighet att skapa liknande visningar i unika miljöer i Stockholm.

Vi ser mycket positivt på den ökning av stöd som getts till Stockholms filmfestivaler och önskar ett fortsatt långsiktigt arbete kring att bredda filmutbudet och tillgängligheten.

Reservationer m.m.

Fastighetsnämnden

Reservation anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (M) enligt följande.

Vi delar den uttalade ambitionen i förslaget till filmstrategi. Stockholm och Sverige har en stark ställning internationellt som en innovativ, seriös och kompetent aktör inom filmområdet. Sveriges rykte inom filmbranschen kan inte underskattas, men det är också av betydande vikt att vi fortsätter att förvalta detta på bästa sätt.

Förslaget till filmstrategi har goda intentioner, men saknar tyvärr både målsättning, tidsplan och, faktiskt, en tydlig strategi för att nå dit vi vill. Förslaget, i nuvarande version, förklarar mer hur det aktuella läget är i Stockholms stad och hur samarbeten ser ut i regionen. Det förklarar mindre vilken position på filmområdet Stockholm ska ha i framtiden och hur vi ska nå dit. Detta är beklagligt och vi anser att strategin med anledning av detta faller platt.

Stockholm har stor potential att utvecklas som filmregion, både i Europa och i resten av världen. Hur vi ska göra det svarar inte förslaget till strategi upp emot. Delvis handlar det om nationella regelverk för att bättre attrahera internationella filmproduktioner till regionen. Nyligen valde produktionen för Game of Thrones bort Gotland till förmån för Norge på grund av dyra skatter i Sverige. Detta måste regeringen åtgärda, och istället se värdet av vad internationella filmproduktioner, likt The Girl with the Dragon Tattoo, ger i form av arbetstillfällen, intäkter och internationell marknadsföring. Strategin behöver kompletteras med ett resonemang kring detta.

Strategin innehåller också en viss otydlighet vad gäller begrepp. Exempelvis nämns *"I takt med användningen av internet har också tittandet på rörlig bild via internet ökat, främst videoklipp."* Men ingenstans förklaras vad "videoklipp" innebär. Detta behöver förtydligas. När det gäller till exempel videoklipp på Youtube behöver strategin också beskriva hur staden förhåller sig till användandet av drönare. Detta omnämns inte alls, men används i allt större utsträckning av de stora youtube-användarna. Den rödgröna regeringen har, tack och lov, backat på sitt förslag att göra det svårare att använda drönare. Det är ett steg i rätt riktning, men staden måste också ta ansvar för detta.

En annan del som behöver förtydligas i filmstrategin är följande: *"Stockholms stad ska vara en filmvänlig stad och aktivt medverka till att skapa goda förutsättningar för att spela in film i huvudstaden. Det är viktigt att stadsdelsnämnder, facknämnder och bolagsstyrelser anpassar sina regler och rutiner till filmstrategin och att stadens medarbetare bemöter filmbranschen på ett positivt och välkommande sätt."* Det torde anses vara en självklarhet att staden ska skapa goda förutsättningar och bemöta filmbranschen positivt. Men ingenstans beskrivs hur detta ska göras. Otydligheten i detta riskerar tyvärr att försvåra för stadens medarbetare att bistå filmbranschen på ett bra sätt.

Något vi också saknar är förtydliganden kring hur strategin kan underlätta hanteringen av tillståndsprocessen. Exempelvis krävs det idag att en fysisk ansökan om inspelning på offentlig plats lämnas in på ett poliskontor. Det är orimligt, och denna process måste kunna digitaliseras.

Sammantaget anser vi att förslaget till filmstrategi uppvisar goda ambitioner, men att den är alldeles för otydlig och helt saknar väsentliga delar och en beskrivning av hur staden egentligen vill underlätta för filmproduktion. Detta, inklusive avsaknaden av mål och indikatorer, gör dessvärre också att strategin i nuvarande form kommer att vara mer eller mindre omöjlig att följa upp.

Vad gäller hyresavtal och ersättningar instämmer vi i kontorets synpunkter.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Sophia Granswed m.fl. (M) enligt följande.

Föreslår att kulturnämnden beslutar att delvis tillstyrka förslaget till filmstrategi och att därutöver anför följande:

Vi delar den uttalade ambitionen i förslaget till filmstrategi. Stockholm och Sverige har en stark ställning internationellt som en innovativ, seriös och kompetent aktör inom filmområdet. Sveriges rykte inom filmbranschen kan inte underskattas, men det är också av betydande vikt att vi fortsätter att förvalta detta på bästa sätt.

Förslaget till filmstrategi har goda intentioner, men saknar tyvärr både målsättning, tidsplan och, faktiskt, en tydlig strategi för att nå dit vi vill. Förslaget, i nuvarande version, förklarar mer hur det aktuella läget är i Stockholms stad och hur samarbeten ser ut i regionen. Det förklarar mindre vilken position på filmområdet Stockholm ska ha i framtiden och hur vi ska nå dit. Detta är beklagligt och vi anser att strategin med anledning av detta faller platt.

Stockholm har stor potential att utvecklas som filmregion, både i Europa och i resten av världen. Hur vi ska göra det svarar inte förslaget till strategi upp emot. Delvis handlar det om nationella regelverk för att bättre attrahera internationella filmproduktioner till regionen. Nyligen valde produktionen för Game of Thrones bort Gotland till förmån för Norge på grund av dyra skatter i Sverige. Detta måste regeringen åtgärda, och istället se värdet av vad internationella filmproduktioner, likt The Girl with the Dragon Tattoo, ger i form av arbetstillfällen, intäkter och internationell marknadsföring. Strategin behöver kompletteras med ett resonemang kring detta.

Strategin innehåller också en viss otydlighet vad gäller begrepp. Exempelvis nämns "*I takt med användningen av internet har också tittandet på rörlig bild via internet ökat, främst videoklipp.*" Men ingenstans förklaras vad "videoklipp" innebär. Detta behöver förtydligas. När det gäller till exempel videoklipp på Youtube behöver strategin också beskriva hur staden förhåller sig till användandet av drönare. Detta omnämns inte alls, men används i allt större utsträckning av de stora youtube-användarna. Den rödgröna regeringen har, tack och lov, backat på sitt förslag att göra det svårare

att använda drönare. Det är ett steg i rätt riktning, men staden måste också ta ansvar för detta.

En annan del som behöver förtydligas i filmstrategin är följande: *"Stockholms stad ska vara en filmvänlig stad och aktivt medverka till att skapa goda förutsättningar för att spela in film i huvudstaden. Det är viktigt att stadsdelsnämnder, facknämnder och bolagsstyrelser anpassar sina regler och rutiner till filmstrategin och att stadens medarbetare bemöter filmbranschen på ett positivt och välkomnande sätt."* Det torde anses vara en självklarhet att staden ska skapa goda förutsättningar och bemöta filmbranschen positivt. Men ingenstans beskrivs hur detta ska göras. Otydligheten i detta riskerar tyvärr att försvåra för stadens medarbetare att bistå filmbranschen på ett bra sätt.

Något vi också saknar är förtydliganden kring hur strategin kan underlätta hanteringen av tillståndsprocessen. Exempelvis krävs det idag att en fysisk ansökan om inspelning på offentlig plats lämnas in på ett poliskontor. Det är orimligt, och denna process måste kunna digitaliseras.

Sammantaget anser vi att förslaget till filmstrategi uppvisar goda ambitioner, men att den är alldeles för otydlig och helt saknar väsentliga delar och en beskrivning av hur staden egentligen vill underlätta för filmproduktion. Detta, inklusive avsaknaden av mål och indikatorer, gör dessvärre också att strategin i nuvarande form kommer att vara mer eller mindre omöjlig att följa upp.

Vad gäller hyresavtal och ersättningar instämmer vi i kontorets synpunkter.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordförande Rasmus Jonlund m.fl. (L) enligt följande.

Film utgör inte enbart en viktig del i stadens kultur- och näringspolitik. Den nationella filmpolitiken tydliggör i ett eget mål filmens roll och betydelse i det demokratiska samhället. Film kan bidra till debatt och nytänkande, till fördjupning och ifrågasättande. Den kan ge tittaren en chans att se egna och andras liv och villkor, när och fjärran, speglas. Med sitt genomslag kan den bidra till att utveckla och stärka det offentliga samtalet och därmed yttrandefriheten.

Vi ställer oss överlag positiva till den filmstrategi som föreligger nämnden. Sverige och Stockholm är starka aktörer på filmmarknaden och vi ska arbeta för att få förutsättningar att fortsätta vara det. I förslaget till filmstrategi föreslås bland annat förenklade tillståndsprocesser, insatser för fler filminspelningar och nya visningsfönster i Stockholm, samt certifiering av "grön film". Allt för att förenkla för filmskapande och filmskapare i Stockholm ställer vi oss positiva till. Vad som dock saknas är en större tydlighet i hur de olika förvaltningarna och kontoren ska arbeta för att uppnå de mål som sätts upp i filmstrategin. I otydligheten finns en risk att lova någonting vi inte kan hålla, och riskerar att försvåra för stadens medarbetare att bistå filmbranschen på ett bra sätt. Vi skulle vilja se tydligare och mer konkreta skrivningar om hur filmstrategin ska implementeras i stadens olika verksamheter.

Vi liberaler vill att Sverige får en filmpolitik som främjar inte bara filmskapande utan också visning av film. Vi motsätter oss därför delar av regeringens filmpolitik, bland annat den höjda bi momsens. Vilka biografier som finns eller försvinner är inget politiskt beslut, men politiken kan underlätta eller försvåra. Bi momsens är ett exempel på det senare.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Lars Jilmstad m.fl. (M) enligt följande.

Vi delar den uttalade ambitionen i förslaget till filmstrategi. Stockholm och Sverige har en stark ställning internationellt som en innovativ, seriös och kompetent aktör inom filmområdet. Sveriges rykte inom filmbranschen kan inte underskattas, men det är också av betydande vikt att vi fortsätter att förvalta detta på bästa sätt.

Förslaget till filmstrategi har goda intentioner, men saknar tyvärr både målsättning, tidsplan och, faktiskt, en tydlig strategi för att nå dit vi vill. Förslaget, i nuvarande version, förklarar mer hur det aktuella läget är i Stockholms stad och hur samarbeten ser ut i regionen. Det förklarar mindre vilken position på filmområdet Stockholm ska ha i framtiden och hur vi ska nå dit. Detta är beklagligt och vi anser att strategin med anledning av detta faller platt. Stockholm har stor potential att utvecklas som filmregion, både i Europa och i resten av världen. Hur vi ska göra det svarar inte förslaget till strategi upp emot. Delvis handlar det om nationella regelverk för att bättre attrahera internationella filmproduktioner till regionen. Nyligen valde produktionen för Game of Thrones bort Gotland till förmån för Norge på grund av dyra skatter i Sverige. Detta måste regeringen åtgärda, och istället se värdet av vad internationella filmproduktioner, liksom The Girl with the Dragon Tattoo, ger i form av arbetstillfällen, intäkter och internationell marknadsföring. Strategin behöver kompletteras med ett resonemang kring detta.

Strategin innehåller också en viss otydlighet vad gäller begrepp. Exempelvis nämns *"I takt med användningen av internet har också tittandet på rörlig bild via internet ökat, främst videoklipp."* Men ingenstans förklaras vad "videoklipp" innebär. Detta behöver förtydligas. När det gäller till exempel videoklipp på Youtube behöver strategin också beskriva hur staden förhåller sig till användandet av drönare. Detta omnämns inte alls, men används i allt större utsträckning av de stora youtube-användarna. Den rödgröna regeringen har, tack och lov, backat på sitt förslag att göra det svårare att använda drönare. Det är ett steg i rätt riktning, men staden måste också ta ansvar för detta.

En annan del som behöver förtydligas i filmstrategin är följande: *"Stockholms stad ska vara en filmvänlig stad och aktivt medverka till att skapa goda förutsättningar för att spela in film i huvudstaden. Det är viktigt att stadsdelsnämnder, facknämnder och*

bolagsstyrelser anpassar sina regler och rutiner tillfilmstrategin och att stadens medarbetare bemöter filmbranschen på ett positivt och välkommande sätt. " Det torde anses vara en självklarhet att staden ska skapa goda förutsättningar och bemöta filmbranschen positivt. Men ingenstans beskrivs hur detta ska göras. Otydligheten i detta riskerar tyvärr att försvåra för stadens medarbetare att bistå filmbranschen på ett bra sätt.

Något vi också saknar är förtydliganden kring hur strategin kan underlätta hanteringen av tillståndsprocessen. Exempelvis krävs det idag att en fysisk ansökan om inspelning på offentlig plats lämnas in på ett poliskontor. Det är orimligt, och denna process måste kunna digitaliseras.

Sammantaget anser vi att förslaget till filmstrategi uppvisar goda ambitioner, men att den är alldeles för otydlig och helt saknar väsentliga delar och en beskrivning av hur staden egentligen vill underlätta för filmproduktion. Detta, inklusive avsaknaden av mål och indikatorer, gör dessvärre också att strategin i nuvarande form kommer att vara mer eller mindre omöjlig att följa upp.

Vad gäller hyresavtal och ersättningar instämmer vi i kontorets synpunkter.

Trafiknämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Cecilia Brinck m.fl. (M) enligt följande.

Vi delar den uttalade ambitionen i förslaget till filmstrategi. Stockholm och Sverige har en stark ställning internationellt som en innovativ, seriös och kompetent aktör inom filmområdet. Sveriges rykte inom filmbranschen kan inte underskattas, men det är också av betydande vikt att vi fortsätter att förvalta detta på bästa sätt.

Förslaget till filmstrategi har goda intentioner, men saknar tyvärr både målsättning, tidsplan och, faktiskt, en tydlig strategi för att nå dit vi vill. Förslaget, i nuvarande version, förklarar mer hur det aktuella läget är i Stockholms stad och hur samarbeten ser ut i regionen. Det förklarar mindre vilken position på filmområdet Stockholm ska ha i framtiden och hur vi ska nå dit. Detta är beklagligt och vi anser att strategin med anledning av detta faller platt. Stockholm har stor potential att utvecklas som filmregion, både i Europa och i resten av världen. Hur vi ska göra det svarar inte förslaget till strategi upp emot. Delvis handlar det om nationella regelverk för att bättre attrahera internationella filmproduktioner till regionen. Nyligen valde produktionen för Game of Thrones bort Gotland till förmån för Norge på grund av dyra skatter i Sverige. Detta måste regeringen åtgärda, och istället se värdet av vad internationella filmproduktioner, liksom The Girl with the Dragon Tattoo, ger i form av arbetstillfällen, intäkter och internationell marknadsföring. Strategin behöver kompletteras med ett resonemang kring detta.

Strategin innehåller också en viss otydlighet vad gäller begrepp. Exempelvis nämns *"I takt med användningen av internet har också tittandet på rörlig bild via internet ökat, främst videoklipp."* Men ingenstans förklaras vad "videoklipp" innebär.

Detta behöver förtydligas. När det gäller till exempel videoklipp på Youtube behöver strategin också beskriva hur staden förhåller sig till användandet av drönare. Detta omnämns inte alls, men används i allt större

utsträckning av de stora youtube-användarna. Den rödgröna regeringen har, tack och lov, backat på sitt förslag att göra det svårare att använda drönare. Det är ett steg i rätt riktning, men staden måste också ta ansvar för detta.

En annan del som behöver förtydligas i filmstrategin är följande: *"Stockholms stad ska vara en filmvänlig stad och aktivt medverka till att skapa goda förutsättningar för att spela in film i huvudstaden. Det är viktigt att stadsdelsnämnder, facknämnder och bolagsstyrelser anpassar sina regler och rutiner till filmstrategin och att stadens medarbetare bemöter filmbranschen på ett positivt och välkomnande sätt."* Det torde anses vara en självklarhet att staden ska skapa goda förutsättningar och bemöta filmbranschen positivt. Men ingenstans beskrivs hur detta ska göras. Otydligheten i detta riskerar tyvärr att försvåra för stadens medarbetare att bistå filmbranschen på ett bra sätt.

Något vi också saknar är förtydliganden kring hur strategin kan underlätta hanteringen av tillståndprocessen. Exempelvis krävs det idag att en fysisk ansökan om inspelning på offentlig plats lämnas in på ett poliskontor. Det är orimligt, och denna process måste kunna digitaliseras.

Sammantaget anser vi att förslaget till filmstrategi uppvisar goda ambitioner, men att den är alldeles för otydlig och helt saknar väsentliga delar och en beskrivning av hur staden egentligen vill underlätta för filmproduktion. Detta, inklusive avsaknaden av mål och indikatorer, gör dessvärre också att strategin i nuvarande form kommer att vara mer eller mindre omöjlig att följa upp.

Vad gäller hyresavtal och ersättningar instämmer vi i kontorets synpunkter.